

RASEBORG
RAASEPORI

RASEBORG.FI

~

UTVÄRDERINGSBERÄTTELSE 2022

Innehållsförteckning

	Rekommendationer	3
1	Revisionsnämnden	4
2	Förverkligande av verksamhetsmässiga mål	5
2.1	Koncerttjänster	6
2.2	Social- och hälsovårdssektorn	7
2.3	Bildningssektorn	7
2.4	Tekniska sektorn	8
2.4.1	Avfallsnämnden	9
2.5	Raseborgs Vatten	9
3	Uppföljning av årsberättelsen 2021	10
4.	Raseborgs stads ekonomiska utveckling	12
4.1	Den ekonomiska utvecklingen under ekonomiplaneprodukten	13
4.2	Balansering av ekonomin enligt kommunallagen	14
5	Personal	14
6	Sammanfattning	15
7	Underskrifter	16

Rekommendationer

Rekommendation	Sektor
Revisionsnämnden rekommenderar att man i samband med utarbetandet av ekonomiplanen ägnar särskild uppmärksamhet åt att förankra stadens nya strategi och främja de strategiska målen.	Koncerttjänster
Revisionsnämnden rekommenderar att man vid personalresurseringen inom småbarnspedagogiken säkerställer en tillräcklig nivå så att daghem inte behöver stängas av den orsaken att den lagstadgade personalresurseringen inte förverkligas.	Bildning
Revisionsnämnden rekommenderar att staden bedömer om de befintliga personalresurserna räcker till när projekt inleds eller om det behövs ytterligare resurser för att säkerställa kapaciteten.	Tekniska
Revisionsnämnden rekommenderar att man diskuterar hur man kan öka rekryteringsunderlaget inom sektorn. Diskussioner kunde föras internt och med andra kommuner.	Tekniska
Revisionsnämnden rekommenderar att det i framtiden i sektorns planer och mål tydligare anges vilka hållbarhetsmål och hållbarhetsmetoder som ska genomföras: detta för att stärka samarbetet och öka genomskinligheten. För implementeringen av hållbarhetstänkandet inom tekniska sektorn behövs bättre resurser samt mer konkreta mål och tillvägagångssätt.	Tekniska
Revisionsnämnden rekommenderar att det nuvarande sättet att utbyta information mellan stadens enheter och Raseborgs Vatten utreds kritiskt i syfte att utveckla verksamhetsstyrningen och koordineringen av gemensamma intressen.	Raseborgs Vatten
Revisionsnämnden rekommenderar att samarbete och implementering med hållbarhetskoordinatörn främjas.	Raseborgs Vatten
Revisionsnämnden rekommenderar aktiv ekonomisk tillsyn samt anpassningsåtgärder och strukturella reformer för att upprätthålla en positiv ekonomisk utveckling.	Alla

1 Revisionsnämnden

Revisionsnämnden för fullmäktigeperioden 2021–2024 har följande sammansättning:

Ordinarie medlemmar:	Ersättare:
Reija Mettovaara	Kerstin Gottberg
Ragna-Lise Karlsson	Sebastian Stark
Ann-Christine Forsell	Dennis Barman
Ann-Katrin Bender	Johanna Lind
Pirjo Rautiainen	Holger Wickström
Lennart Nybergh	Tiina Kinnunen
Jussi Karhila	Hannu Rantala
Janne Lönnqvist	Hanna Pirttinen
Ulf Höglund	Tatu Tyni

Ordförande är Reija Mettovaara och vice ordförande Ragna-Lise Karlsson.

I 121 § i kommunallagen föreskrivs följande om revisionsnämndens uppgifter:

”Fullmäktige tillsätter en revisionsnämnd för organiseringen av granskningen av förvaltningen och ekonomin samt utvärderingen. Nämndens ordförande och vice ordförande ska vara fullmäktigeledamöter.

Revisionsnämnden ska

- 1) bereda de ärenden som gäller granskningen av förvaltningen och ekonomin och som fullmäktige ska fatta beslut om,
- 2) bedöma huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige satt upp har nåtts i kommunen och kommunkoncernen och huruvida verksamheten är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt,
- 3) bedöma hur balanseringen av ekonomin utfallit under räkenskapsperioden samt den gällande ekonomiplanens tillräcklighet, om kommunens balansräkning visar underskott som saknar täckning,
- 4) se till att granskningen av kommunen och dess dottersammanslutningar samordnas,
- 5) övervaka att skyldigheten enligt 84 § att redogöra för bindningar iakttas och tillkännage redogörelserna för fullmäktige,
- 6) för kommunstyrelsen bereda ett förslag till bestämmelser om nämndens uppgifter i förvaltningsstadgan samt till budget för utvärderingen och granskningen.

Revisionsnämnden gör upp en utvärderingsplan och lämnar för varje år fullmäktige en utvärderingsberättelse som innehåller resultaten av utvärderingen. Fullmäktige behandlar utvärderingsberättelsen i samband med bokslutet. Nämnden kan även ge fullmäktige andra sådana utredningar om resultaten av utvärderingen som den anser vara behövliga.”

Revisionsnämnden har under året hört ansvariga tjänsteinnehavare och bekantat sig med utvalda enheter. Under räkenskapsperioden har revisionsnämnden sammanträtt tio gånger.

Revisionssamfundet BDO Auditor Oy har skött den lagstadgade revisionen och Helge Vuoti OFR har fungerat som ansvarig revisor.

2 Förverkligande av verksamhetsmässiga mål

Räkenskapsperiodens ekonomiska resultat var ett överskott på 3,67 miljoner euro jämfört med +1,67 miljoner euro i den reviderade budgeten och +1,77 miljoner euro i den ursprungliga budgeten. De viktigaste orsakerna till den positiva budgetskillnaden är att såväl skatteintäkternas utfall (+1,4 miljoner euro) som verksamhetsintäkternas utfall (+4,3 miljoner euro) var bättre än beräknat, och av verksamhetsintäkternas utfall uppnåddes särskilt stöden och understöden betydligt bättre än beräknat (+3,4 miljoner euro). I stöden och understöden ingår coronaersättningar av staten till ett belopp av 2,8 miljoner euro. Verksamhetskostnadernas utfall blev 3,5 miljoner euro större än beräknat, då köpta tjänster översteg budgeten med 4,6 miljoner euro, medan personalkostnaderna underskred budgeten med 1,6 miljoner euro. Överskridningen i fråga om köpta tjänster hänför sig till social- och hälsovårdskostnader och till täckandet av HUS underskott.

Revisionsnämnden konstaterar att räkenskapsperiodens resultat har varit bättre än beräknat. De ackumulerade underskotten i stadens balansräkning täcktes i samband med bokslutet 2021. Överskotten till följd av det goda resultatet under räkenskapsperioden 2022 uppgår till 10,1 miljoner euro och bildar en buffert för de kommande åren.

Vid årsskiftet 2023 skedde en av de största förändringarna i kommunfältets historia i och med att välfärdsområdesreformen trädde i kraft, vilket innebär att stadens inkomst- och utgiftsbas minskar avsevärt. Kommunernas och välfärdsområdenas ansvar kommer i fortsättningen delvis att flätas ihop och påverka varandra. Revisionsnämnden anser därför att det är viktigt att redan från början utveckla samarbetet mellan parterna så att det blir så effektivt och konstruktivt som möjligt för att verksamheten ska bli så effektiv som möjligt för båda parter. Revisionsnämnden konstaterar att då stadens ekonomi i enlighet med kommunallagen är i balans har staden bättre förutsättningar än tidigare att träda in i tiden efter välfärdsområdesreformen. Revisionsnämnden anser dock att det är viktigt att fortsätta att genomföra strukturella reformer och effektiviseringsåtgärder för att säkerställa den ekonomiska balansen även i fortsättningen. Enligt revisionsnämndens syn kommer kommunernas statsfinansiering med stor sannolikhet att pressas under de kommande åren på grund av välfärdsområdenas finansieringsbehov och behov att uppnå ekonomisk balans.

Följande reform för kommunfältet är reformen av arbets- och näringstjänsterna som träder i kraft år 2025 och medför tilläggsuppgifter för kommunerna. Revisionsnämnden anser att det är viktigt att förberedelserna inför reformen och kartläggningen av samarbetsmöjligheterna inleds så snabbt som möjligt för att säkerställa ett så fördelaktigt och fungerande slutresultat som möjligt.

Driftsekonomi

Stadens verksamhetsbidrag var -188,2 miljoner euro, medan det i den reviderade budgeten var -189,0 miljoner euro och således underskreds budgeten med ca 0,8 miljoner euro.

Överskridna nettokostnader konstateras för specialiserad sjukvård/betalningsandel 747 700 euro (1,6 %), hemvård och stödtjänster 606 600 euro (6 %), vuxensocialarbete och handikappservice 508 000 euro (3,2 %), dygnet runt boende 190 000 euro (1,3 %), tandvård 104 800 euro (4 %), övrig utbildning 367 400 euro (4,2 %) samt lokalvård och kosthåll 155 800 euro (61,5 %).

Av sektorerna som helhet överskred social- och hälsovården sitt anslag med 512 000 euro och tekniska sektorn med 98 000 euro.

Investeringar

För investeringar hade budgeterats 15,3 miljoner euro (netto), medan utfallet var 12,5 miljoner euro och således 2,8 miljoner euro under budgeten. Av investeringarna kan Södra vikens muddring och kajkanter, vars utfall blev 103 300 euro större än beräknat, och samt grundlig förbättring och nybyggnad av trafikleder, vars utfall blev 149 700 euro större än beräknat.

Förverkligande av låntagning

Stadens lånebestånd hade budgeterats öka med ca 7,6 miljoner euro, men utfallet var en minskning av lånebeståndet med 3,0 miljoner euro. Lånebeståndet 31.12.2022 uppgick till 108,4 miljoner euro. Stadens lånebestånd i bokslutet för år 2022 är således 3 965 euro per invånare, vilket är 500 euro högre än landets medelvärde på 3 465 euro per invånare (2021). Koncernens lånebestånd var i slutet av året 5 084 euro-per invånare. Året innan var motsvarande siffra 5 093 euro per invånare, medan medeltalet för landet var 7 681 euro per invånare år 2021.

Det kan således konstateras att moderkommunens skuldbörda överstiger genomsnittet i landet, även om skillnaden har minskat något sedan föregående år. Koncernens skuldbörda ligger fortfarande under genomsnittet i landet. Man har lyckats minska lånebeståndet under räkenskapsperioden, och samma bör eftersträvas även i fortsättningen.

Intern kontroll

Utifrån uppgifterna i bokslutet har det inte upptäckts några betydande brister i den interna kontrollen under räkenskapsperioden 2022. Uppgörandet av processbeskrivningar har fortsatt och i slutet av året har merparten av de viktigaste processerna beskrivits. Förekomsten av processbeskrivningar och uppdateringen av dem stöder enligt revisionsnämnden den interna kontrollens funktioner.

Under räkenskapsperioden har riskmiljön förändrats särskilt i och med Rysslands anfallskrig och den nya säkerhets- och inflationsmiljön i anslutning till det. Särskilt viktigt är att agera aktivt för cybersäkerhet och säkrande av data. Också välfärdsområdesreformen medför nya risker för staden och den kommunala ekonomin i allmänhet.

Invånarantal

Vid tidpunkten för bokslutet är stadens invånarantal 27 324, medan det föregående år var 27 481, 27 530 år 2020, 27 554 år 2019 och 27 626 år 2018. Den nedåtgående trenden i utvecklingen av invånarantalet är således obestridlig. Enligt den nuvarande ekonomiplanen beräknas invånarantalet öka till 27 550 personer år 2025, vilket skulle innebära att trenden bryts och vänds.

Enligt revisionsnämndens syn är åtgärder som syftar till att bryta stadens demografiska trend av avgörande betydelse för uppnåendet av invånarmålet och för säkerställandet av den ekonomiska balansen och serviceutbudet under de kommande åren.

2.1 Koncerttjänster

Verksamhetsbidrag uppgick till -11,63 miljoner euro jämfört med det ursprungligen budgeterade beloppet -12,2 miljoner euro och -12,9 miljoner euro i den reviderade budgeten. Verksamhetsbidraget var således 1,27 miljoner euro bättre än i den reviderade budgeten. De

verksamhetsmässiga målen har i huvudsak uppnåtts. Enligt revisionsnämnden har budgetutfallet presenterats sakligt i bokslutshandlingarna.

Revisionsnämnden konstaterar att en central omständighet under räkenskapsperioden var i synnerhet fastställandet av stadens nya strategi 2022–2025 i fullmäktige, eftersom den nya strategin har en central roll i utvecklingen av staden och fastställandet av de årliga målen.

Revisionsnämnden fäster uppmärksamhet vid hur beskrivningarna av it-arkitekturer och centrala it-processer framskrider, vilket enligt de uppgifter som fåtts till stor del beror på om rekryteringen av en it-arkitekt lyckas. Trots flera försök har rekryteringen inte lyckats under räkenskapsperioden.

År 2021 godkände staden en plan för sammanslagning av arkiven i de städer som bildade Raseborgs stad. Den här planen har dock av kostnadsskäl lagts på is.

Revisionsnämnden rekommenderar att man i samband med utarbetandet av ekonomiplanen ägnar särskild uppmärksamhet åt att förankra stadens nya strategi och främja de strategiska målen.

2.2 Social- och hälsovårdssektorn

Verksamhetsbidraget för social- och hälsovården är i sin helhet -115,9 miljoner euro, medan det var -113,8 miljoner euro i den ursprungliga budgeten och -115,4 miljoner euro i den reviderade budgeten. Den reviderade budgeten överskreds således med 0,51 miljoner euro. Enligt uppgifterna i bokslutet påverkades verksamheten år 2022 fortfarande av coronan, och det statliga coronastödet uppgick till 2,86 miljoner euro. Därtill bokfördes coronastöd på 0,13 miljoner euro för räkenskapsperioden 2021. Resultatet påverkas också av kostnaderna på 2,5 miljoner euro för att täcka HUS underskott och kostnaderna på 0,13 miljoner euro för att täcka Kårkullas underskott.

Verksamheten under räkenskapsperioden har präglats av förberedande åtgärder för överföringen av verksamheten till Västra Nylands välfärdsområde, vilket också har krävt mycket resurser.

I likhet med tidigare år har också år 2022 präglats av problem med tillgången på personal, vilket för sin del har bidragit till en ökad arbetsbörda för den befintliga personalen och ökade köpta tjänster. För att lindra problemen med personaldimensioneringen infördes inom hemvården en extra ersättning till personalen. På hösten blev man tvungen att stänga hälsostationen i Karis på grund av bristen på läkare. Situationen sköttes genom köpta tjänster och genom att patienterna hänvisades till Lojo. Likaså blev man tvungen att minska antalet bäddavdelningsplatser på grund av personalbrist.

Revisionsnämnden konstaterar att den (även på nationell nivå) utmanande rekryteringssituationen inom sektorn är problematisk. I och med välfärdsområdesreformen ligger frågan inte längre inom stadens inflytande, men för att trygga fortsatt ändamålsenlig service för stadsborna är det ytterst viktigt att en lösning på frågan hittas.

2.3 Bildningssektorn

Verksamhetsbidraget för året var -63,3 miljoner euro, vilket underskred den reviderade budgeten (63,6 miljoner euro) med ca 0,3 miljoner euro. Pandemin påverkade verksamheten ännu i början av år 2022, varefter i och med krigssituationen fler än tio ukrainska barn har kommit in i grupperna inom stadens småbarnspedagogik och undervisning. Personalens sjukfrånvaro har varit betydande och tillgången på vikarier samtidigt dålig, vilket har belastat verksamheten under året.

De negativa ekonomiska konsekvenserna av ändringarna i bestämmelserna om avgifter för småbarnspedagogik och den utvidgade läroplikten var mindre än beräknat, vilket bidrog till att resultatet blev positivt.

Antalet sökande till dagvård har fortsatt att öka under år 2022, vilket sätter press på verksamheten. Enligt uppgifterna i bokslutet beror ökningen av antalet sökande dock tyvärr inte på att antalet nyfödda eller invandringen skulle ha ökat, utan på att antalet vårdnadshavare som ansöker om dagvårdsplats för barn under tre år har ökat och på att antalet familjedagvårdare har minskat. Under året öppnades nya avdelningar för att lindra trycket.

Revisionsnämnden konstaterar att antalet elever i stadens skolor liksom tidigare år minskade, den här gången från 2 555 elever till 2 493 elever. Enligt revisionsnämndens syn sätter den sjunkande trenden i fråga om elevantalet press på skolnätet och dess framtida form.

Våren 2022 inledde stadens välfärdskoordinator sitt arbete med uppgiften att främja samarbetet mellan staden och välfärdsområdet samt sektoröverskridande arbete för att främja välfärdsarbetet. Välfärdskoordinatören deltog också i sektorns olika arbetsgrupper, nätverk och projekt. Enligt revisionsnämndens syn har välfärdskoordinatören en viktig uppgift att fungera som länk mellan staden och välfärdsområdet, och nämnden betonar vikten av åtgärder som syftar till att lindra symtomen på illamående bland barn och unga.

Revisionsnämnden konstaterar som positivt att enligt de uppgifter som nämnden fått är alla fem skolkuratorstjänster tillsatta. Det har dock fortfarande varit svårt att tillsätta psykologtjänsten, men understöd av undervisnings- och kulturministeriet har dock möjliggjort köp av psykologtjänster till relativt låga kostnader.

Revisionsnämnden fäster uppmärksamhet vid den sjunkande nativiteten och dess konsekvenser för bildningsväsendets strukturer i framtiden och föreslår att man söker en lösning på problemet genom nya tillvägagångssätt och kreativa lösningar, med vilka förändringar i skolnätet eventuellt kan förhindras. Som exempel på lyfter revisionsnämnden Asker centret som färdigställdes i Svartå i höstas.

I och med ändringen av lagstiftningen inom småbarnspedagogiken har bestämmelserna om underskridning av personalresurserna blivit ännu strängare än förut. Enligt de uppgifter som revisionsnämnden har fått har det under året förekommit fall där man har varit tvungen att stänga ett daghem och skicka hem barnen på grund av att personalresursen har varit för liten.

Revisionsnämnden rekommenderar att man vid personalresurseringen inom småbarnspedagogiken säkerställer en tillräcklig nivå så att daghem inte behöver stängas för att den lagstadgade personalresurseringen inte förverkligas.

2.4 Tekniska sektorn

Det ekonomiska utfallet för tekniska sektorn var -0,15 miljoner euro, vilket innebär att det överskred den reviderade budgeten med ca 0,1 miljoner euro. Räkenskapsperiodens verksamhet påverkades av höjningen av den allmänna kostnadsnivån, vilket påverkade prisnivån på material och tjänster. Den snörika vintern bidrog också till att kostnaderna för vinterunderhållet blev större än beräknat.

Beredningen av välfärdsområdesreformen har belastat också tekniska sektorns förvaltning i form av genomgång av fastighetsmassan och fastställande av hyror. Arbetet genomfördes inom utsatt tid och uppgifterna lämnades till välfärdsområdet.

Bruttoutfallet av fastighetsförsäljningen var 1,36 miljoner euro. Målet för försäljningsvinsten uppnåddes således bättre än beräknat i och med att utfallet var 1,15 miljoner euro, vilket överskred budgeten med ca 0,15 miljoner euro. Antalet överlåtna tomter var fem då målet för räkenskapsperioden var åtta. I fråga om tomtreserven uppnåddes målet i fråga om småhus- och höghustomter, men i fråga om företagstomter var utfallet 25 st., då målet var 30.

Planläggningen har under tidigare år belastats av underbemanning. Utifrån uppgifterna i bokslutet har situationen lösts under året i och med rekryteringen av fyra nya arbetstagare. Enligt revisionsnämndens uppfattning är tillgången på personal inom sektorn dock fortfarande delvis utmanande. Hanteringen av olika projekt tar resurser och det är utmanande att få de nuvarande personalresurserna att räcka till, vilket medför en risk i form av att personalen blir utbränd.

Stadens strategiska mål är att vara koldioxidneutral senast år 2035. Energi- och klimatprogrammet godkändes i början av år 2021. För att stödja uppnåendet av målet har tekniska sektorn övergått från olja till flis vid produktionen av fjärrvärme samt vidtagit åtgärder för att stödja fastigheternas energieffektivitet.

Enligt revisionsnämndens uppfattning fungerar samarbetet med hållbarhetskoordinatören inte optimalt, så detta bör vidareutvecklas. Likaså bör tilläggsresurser anvisas för hållbarhetsarbetet, så att detta i större utsträckning skulle stöda stadens energi- och klimatprogram.

Revisionsnämnden rekommenderar att staden bedömer om de befintliga personalresurserna räcker till när projekt inleds eller om det behövs ytterligare resurser för att säkerställa kapaciteten.

Revisionsnämnden rekommenderar att man diskuterar hur man kan öka rekryteringsunderlaget inom sektorn. Diskussioner kunde föras internt och med andra kommuner.

Revisionsnämnden rekommenderar att det i framtiden i sektorns planer och mål tydligare anges vilka hållbarhetsmål och hållbarhetsmetoder som ska genomföras: detta för att stärka samarbetet och öka genomskinligheten. För implementeringen av hållbarhetstänkandet inom tekniska sektorn behövs bättre resurser samt mer konkreta mål och tillvägagångssätt.

2.4.1 Avfallsnämnden

Avfallsnämndens verksamhetsbidrag var 85 000 euro och översteg därmed budgeten med 5 500 euro.

Avfallslagen reviderades år 2021. Den nya lagen ställer ökade krav på avfallshanteringsmyndigheterna och leder till en ökad arbetsbörda. Bestämmelserna i den nya avfallslagen förpliktar avfallshanteringsmyndigheten att föra bok över och rapportera all kompostering. Detta kräver att ett nytt register upprättas. Enligt revisionsnämndens uppfattning har kartläggningsarbetet för att uppfylla detta krav inletts men ännu inte slutförts. På samma sätt har de nya skyldigheterna som skrivits in i lagen i fråga om slamtransportföretagarna ökat arbetsbördan.

Liksom i förra årets utvärderingsberättelse fäster revisionsnämnden uppmärksamhet vid de i och med den nya avfallslagen ökade kraven gällande avfallshanteringen, vilka belastar de befintliga personalresurserna. De skärpta kraven i avfallslagen syftar till en mer miljövänlig avfallshantering, vilket överensstämmer med stadens strategiska mål. Revisionsnämnden anser att det är viktigt att tillräckliga resurser säkerställs för verksamheten.

2.5 Raseborgs Vatten

Räkenskapsperiodens överskott blev ca 0,68 miljoner euro, vilket är ca 50 000 euro mindre än budgeterat. Den sålda vattenvolymen var 1 351 061 m³, medan vattenvolymen som pumpades var 1 604 837 m³, vilket utgör en skillnad på 15,8 % (2021: 16,7 %). Under räkenskapsperioden slutfördes betydande investeringsprojekt, och investeringsutfallet var 1,85 miljoner euro av det i budgeten beviljade beloppet på 1,94 miljoner euro.

Revisionsnämnden anser att man har reagerat på den oro som uttryckts i tidigare utvärderingsberättelser om behovet av att sanera nätverket. För uppgiften har en projektledare anställts och målet är att saneringsarbetet ska vara klart år 2030. Revisionsnämnden fäster uppmärksamhet vid det ökade behovet av ekonomiska resurser vid Raseborgs Vatten i och med nätverkssaneringsentreprenaden. Behovet av finansiering för projekten torde enligt revisionsnämndens syn medföra ett behov av låntagning hos Raseborgs Vatten. Det är naturligtvis möjligt att påverka lånebehovets storleksklass till exempel genom att höja vattentaxorna eller ändra avkastningsmålet för Raseborgs Vatten, men dessa beslut är i sista hand politiska beslut.

Enligt de uppgifter som revisionsnämnden fått har hinku-implementeringen inte inletts inom Raseborgs Vattens organisation. Revisionsnämnden anser att samarbetet mellan Raseborgs Vatten och hållbarhetskoordinatören bör fördjupas genom att informationsutbytet mellan aktörerna utvecklas.

Enligt revisionsnämndens uppfattning sker slamhanteringen fortfarande så att slammet transporteras till Åbo för behandling. Revisionsnämnden föreslår att man utreder möjligheterna att inleda slamhantering för produktion av biogas, antingen som egen verksamhet eller genom en lokal aktör.

Revisionsnämnden rekommenderar att det nuvarande sättet att utbyta information mellan stadens enheter och Raseborgs Vatten utreds kritiskt i syfte att utveckla verksamhetsstyrningen och koordineringen av gemensamma intressen.

Revisionsnämnden rekommenderar att implementeringen och samarbetet med hållbarhetskoordinatören främjas.

3 Uppföljning av årsberättelsen 2021

Sektor	Rekommendation	Status	Motivering
Alla sektorer	Revisionsnämnden rekommenderar att processbeskrivningarna slutförs, eftersom de är en central del av säkerställandet av fungerande processer och stöder den interna kontrollen.	Pågår	Uppgörandet av processbeskrivningar fortsatte under år 2022 och i slutet av året hade de mest centrala processerna till största del beskrivits. Arbetet är kontinuerligt eftersom processerna ändras/uppdateras.
Koncerttjänster	Revisionsnämnden rekommenderar att stadens nya strategi fastställs och att de direktiv och planer som ingår i den (handlingsplan för marknadsföring, varumärkeshandbok, digistrategi osv.) slutförs redan i början av den nya strategiperioden.	Slutförd	Strategin 2022–2025 fastställdes, handlingsplanerna för marknadsföring och kommunikation är klara och en varumärkeshandbok har utarbetats. Arbetet med näringslivsstrategin slutförs under år 2023.
Koncerttjänster	Revisionsnämnden	Pågår	Arbetet med att prioritera

	rekommenderar fortfarande att staden starkt prioriterar den ökande arbetslösheten.		bekämpningen effektiviseras genom kommunförsöket Raseborg–Hangö. Arbetslösheten har sjunkit år 2022.
Social- och hälsovård	Revisionsnämnden rekommenderar att man gör allt man kan för att lösa rekryteringsproblemen inom sektorn.	Pågår	Rekryteringsproblemen har fortsatt i hela landet. I staden beslöt man att betala extra ersättning till vårdarna.
Bildning	Revisionsnämnden rekommenderar att man i allt högre grad uppmärksammar symtomen på ökat illamående bland barn och unga. Här spelar säkerställandet av tillräckliga skolpsykologresurser en central roll.	Pågår	Skolpsykologresursen är rätt dimensionerad i förhållande till elevantalet. Alla befattningar har tillsatts under år 2022. Problemet är att den specialiserade sjukvården/barn- och ungdomspsykiatri inte kan svara på barnens och de ungas problem.
Tekniska	Revisionsnämnden rekommenderar att det strategiska målet om koldioxidneutralitet år 2035 tas på allvar och att tillräckliga resurser säkerställs för projekt som stöder uppnåendet av målet.	Pågår	En hinku-arbetsgrupp har tillsatts och staden har en hållbarhetskoordinator. I samband med planeringen av nya byggnader och ombyggnadsarbeten övervägs möjligheterna att installera solpaneler i byggnaden. För att uppnå det eftersträvade målet om koldioxidneutralitet krävs det att flera olika energieffektiveringsprojekt genomförs.
Tekniska	Revisionsnämnden rekommenderar att investeringsprojekt granskas kritiskt och med jämna mellanrum och att projekt som inte kan genomföras med nuvarande resurser inte budgeteras år efter år.	Pågår	I Raseborgs stads investeringsplan för den kommande tioårsperioden ingår betydande projekt under hela planperioden. Planeringen av investeringsprojekt ska inledas i ett så tidigt skede som möjligt.
Tekniska	Revisionsnämnden rekommenderar att man även i fortsättningen sörjer för personalens välbefinnande och att personalresurserna hålls på en tillräcklig nivå så	Slutförd	Rekryteringen av personal med teknisk utbildning har varit mycket krävande och det har varit få arbetssökande till de lediga befattningarna. Det är

	att sektorns verksamhet ska kunna säkerställas.		viktigt att sörja för personalens välbefinnande, i synnerhet med tanke på att arbetet tidvis är mycket belastande. Upprätthållandet av den nuvarande personaldimensioneringen är viktigt. Kontinuerlig (intern) utbildning samt en meningsfull och balanserad arbetsbild bidrar till att upprätthålla personalens välmående.
Raseborgs Vatten	Revisionsnämnden rekommenderar att man fäster stor vikt vid det ökande behovet av sanering av avloppsnätet och att saneringsplanen genomförs i samarbete med stadens övriga sektorer så fort som möjligt efter att planen blivit klar. Hittandet av hållbara finansieringslösningar för de ökande saneringsbehoven bör också prioriteras.	Slutförd	Utifrån den fysiska kartläggning som gjordes år 2020 har en saneringsplan för åren 2023–2030 utarbetats. En projektchef har anställts för att leda saneringsprojekten och därmed har genomförandet av saneringsplanen inletts.
Alla sektorer	Revisionsnämnden fortsätter att rekommendera åtgärder för att bevara stadens ekonomiska balans på lång sikt.	Pågår	Utvecklingen av verksamhetsprocesserna fortsätter med målet att ytterligare effektivisera och digitalisera dem där det är ändamålsenligt.
Alla sektorer	Revisionsnämnden rekommenderar aktiv ekonomisk tillsyn samt anpassningsåtgärder och strukturella reformer för att upprätthålla en positiv ekonomisk utveckling.	Pågår	Staden fortsätter att utveckla processerna för ekonomisk styrning och uppföljning. Med hjälp av bra och flexibla rapporteringsverktyg effektiviseras processerna och på så sätt säkerställs tillgången till korrekt och rättidig information.

Sammanfattningsvis kan konstateras att revisionsnämndens rekommendationer har beaktats.

4. Raseborgs stads ekonomiska utveckling

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Landet 2021
Verksamhetskostnader, euro/invånare	6002	6071	6443	6893	6686	6686	6915	6787	6652	6975	7184	7301	7579	8123	7354
Inkomstskatteprocent	20,0	21,0	21,0	21,0	21,0	22,0	22,0	22,0	22,0	22,0	22,0	22,0	22,0	22,0	20,02
Statsandelar, euro/invånare	1602	1634	1689	1836	1895	1830	1840	1939	1984	1951	1978	2531	2350	2617	1824
Lånebestånd, euro/invånare	2978	2829	2902	3506	3978	4194	4233	4238	3909	3855	4177	4015	4047	3965	3465
Årsbidrag, euro/invånare	121	494	231	-13	193	85	117	303	565	135	18	627	547	425	681
Årsbidrag, % av avskrivningarna	61	220	100	-6	74	38	56	137	249	58	7,6	237,3	203,1	146,2	158
Periodens över-/underskott, milj. euro	-1,61	7,96	0,0	-7,3	16,6	-3,96	-2,59	2,3	9,4	-2,69	-6,17	9,99	7,63	10,1	
Akkumulerat underskott, euro/invånare	-892	-614	-616	-873	-298	-437	-499	-419	-84	-182	-407	-44	+233	+369	+2519

Av ovan nämnda statistik kan konstateras att Raseborgs ekonomiska utveckling avspeglar och kan jämföras med de genomsnittliga uppgifterna för hela landet år 2021. I fråga om verksamhetskostnaderna fortsätter dessa att öka per invånare och ligger klart över genomsnittet i landet. I jämförelse med genomsnittet i hela landet kan dessutom poängteras att stadens skattesats överstiger medeltalet i landet med knappa två procentenheter och att lånebeståndet per invånare är något högre än medeltalet i landet. Konstateras kan dock att koncernens lånebestånd ändå i enlighet med kriteriet för kriskommun underskrider medelnivån i landet. Årsbidraget per invånare är lägre än genomsnittet i landet. Stadens ackumulerade underskott från tidigare år har kunnat täckas under de senaste åren. De ackumulerade överskotten per invånare ligger dock fortfarande klart under genomsnittet i landet.

Sammanfattningsvis kan konstateras att Raseborgs nyckeltal till många delar är betydligt sämre än landets genomsnitt, även om de ackumulerade underskotten har kunnat täckas i samband med bokslutet 2021 och de ackumulerade överskotten har ökat ytterligare i och med bokslutet 2022. Revisionsnämnden fäster uppmärksamhet vid utvecklingen av nyckeltalen för verksamhetskostnader per invånare och årsbidrag per invånare. Revisionsnämnden anser att man bör satsa på strukturella reformer och effektiviseringsåtgärder som syftar till att förbättra utvecklingen av nyckeltalen i fråga.

4.1 Den ekonomiska utvecklingen under ekonomiplanepreioden

Stadens budget och ekonomiplan för 2023–2025 ser ut som följande (staden inkl. affärsverk):

Budget och ekonomiplan 2023–2025	2023	2024	2025
Räkenskapsperiodens över-/underskott	4 561 960	2 637 570	1 715 840
Verksamhetsbidrag	-75 484 440	-77 347 030	-79 700 090
Skatteintäkter	70 256 000	68 626 000	68 626 000
Statsandelar	16 989 700	16 989 700	16 989 700
Årsbidrag	12 555 460	10 687 570	9 825 840
Akkumulerat över-/underskott	14 667 000	17 305 000	19 020 000
Lånebestånd (tusen euro)	118 026 000	118 816 000	119 655 000
Lån, euro/invånare	4 300	4 321	4 343

I bokslutet för år 2022 är stadens kumulativa överskott 10,1 miljoner euro, dvs. 369 euro/invånare. Av tabellen över budget och ekonomiplan 2023–2025 ovan framgår att ekonomiplanen är i balans enligt 110 § i kommunallagen. Av tabellen kan konstateras att räkenskapsperiodens resultat förväntas försämrats mot slutet av ekonomiplanepreioden, att verksamhetsbidraget försvagas och att räkenskapsperiodens överskott minskar.

Enligt revisionsnämndens syn kommer efterverkningarna av välfärdsområdesreformen under de kommande åren att öka trycket på ekonomin på kommunfältet, varför det är ytterst viktigt att åtgärder som syftar till att upprätthålla balansen i stadens ekonomi genomförs proaktivt.

Under 2022 minskade lånebeståndet med 2,6 miljoner euro jämfört med året innan. Före utgången av ekonomiplanepérioden beräknas lånebeståndet minska med 2,9 miljoner euro jämfört med bokslutet 2022. Enligt ekonomiplanen är lånebeståndet (euro per invånare) vid utgången av ekonomiplanepérioden 4 343 euro per invånare och överskrider landets medelnivå år 2021. Detta förutsätter att tillväxtmålet i fråga om invånarantalet realiserar. Om tillväxtmålet inte realiserar utan den nedåtgående trenden fortsätter, blir nyckeltalet sämre i förhållande till landets medelnivå.

4.2 Balansering av ekonomin enligt kommunallagen

Om kriterierna för balansering av ekonomin stipuleras i 118 § i kommunallagen.

Kriterierna i 118 § i kommunallagen är:

- 1) förhållandet mellan årsbidraget och avskrivningarna i kommunens koncernresultaträkning är under 80 procent,
- 2) kommunens inkomstskattesats är minst 2,0 procentenheter högre än den vägda genomsnittliga inkomstskattesatsen för alla kommuner,
- 3) beloppet av lån och hyresansvar per invånare i kommunens koncernbokslut överskrider det genomsnittliga beloppet av lån och hyresansvar i alla kommuners koncernbokslut med minst 50 procent,
- 4) koncernbokslutets kalkylmässiga låneskötselbidrag är under 0,8.

För Raseborgs del ser dessa nyckeltal i boksluten för 2022 och 2021 ut som följande:

Nyckeltal	2022	2021	Landet (2021)
1) Årsbidrag, % av avskrivningarna, koncern	156,1 %	166,3 %	140 %
2) Inkomstskattesats	22 %	22 %	20,02 %
3) Lånebestånd, inkl. hyresansvar euro/invånare, koncern	6 569 €	6 107 €	9 065 €
4) Låneskötselbidrag, koncern	1,4	1,4	1,3

Revisionsnämnden konstaterar att kriterierna för kriskommun enligt kommunallagen inte uppfylls för Raseborgs del.

Revisionsnämnden rekommenderar aktiv ekonomisk tillsyn samt anpassningsåtgärder och strukturella reformer för att upprätthålla en positiv ekonomisk utveckling så att nämnda nyckeltal skulle närma sig landets medeltal.

5 Personal

Raseborgs stad har en personalstrategi för åren 2022–2025. Vid utgången av år 2022 hade staden 1 991 anställda, vilket motsvarar en ökning på 31 personer jämfört med föregående år (1 960). År 2022 var antalet sjukfrånvarodagar 21,8 per årsverke. År 2021 var antalet 16,7 dagar per årsverke, vilket innebär att sjukfrånvaron ökade från föregående år.

Utvecklingssamtal har hållits med 65 % av personalen (2021: 60 %).

Under året genomfördes en personalenkät. Svarsprocenten var 53 år 2022, då den år 2021 var 60.

Revisionsnämnden konstaterar till sin glädje att antalet olycksfall i arbetet har minskat från 196 till 152. Revisionsnämnden rekommenderar att uppföljningen av olycksfall i arbetet preciseras, t.ex. i form av uppföljning av olycksfrekvensen.

6 Sammanfattning

Räkenskapsperiodens ekonomiska resultat var ett överskott på 3,67 miljoner euro jämfört med +1,67 miljoner euro i den reviderade budgeten och +1,77 miljoner euro i den ursprungliga budgeten. De viktigaste orsakerna till den positiva budgetskillnaden är att såväl skatteintäkternas utfall (+1,4 miljoner euro) som verksamhetsintäkternas utfall (+4,3 miljoner euro) var bättre än beräknat, och av verksamhetsintäkternas utfall uppnåddes särskilt stöden och understöden betydligt bättre än beräknat (+3,4 miljoner euro). I stöden och understöden ingår coronaersättningar av staten till ett belopp av 2,8 miljoner euro. Verksamhetskostnadernas utfall blev 3,5 miljoner euro större än beräknat, då köpta tjänster översteg budgeten med 4,6 miljoner euro, medan personalkostnaderna underskred budgeten med 1,6 miljoner euro. Överskridningen i fråga om köpta tjänster hänför sig till social- och hälsovårdskostnader och till täckandet av HUS underskott.

Stadens verksamhetsbidrag var -188,2 miljoner euro, medan det i den reviderade budgeten var -189,0 miljoner euro och således underskreds budgeten med ca 0,8 miljoner euro. Överskridna nettokostnader konstateras för specialiserad sjukvård/betalningsandel 747 700 euro (1,6 %), hemvård och stödtjänster 606 600 euro (6 %), vuxensocialarbete och handikappservice 508 000 euro (3,2 %), dygnet runt boende 190 000 euro (1,3 %), tandvård 104 800 euro (4 %), övrig utbildning 367 400 euro (4,2 %) samt lokalvård och kosthåll 155 800 euro (61,5 %). Av sektorerna som helhet överskred social- och hälsovården sitt anslag med 512 000 euro och tekniska sektorn med 98 000 euro.

För investeringar hade budgeterats 15,3 miljoner euro (netto), medan utfallet var 12,5 miljoner euro och således 2,8 miljoner euro under budgeten.

Lånebeståndet 31.12.2022 uppgick till 108,4 miljoner euro. Stadens lånebestånd i bokslutet för år 2022 är således 3 965 euro per invånare, vilket är 500 euro högre än landets medelvärde på 3 465 euro per invånare (2021). Koncernens lånebestånd var i slutet av året 5 084 euro per invånare. Året innan var motsvarande siffra 5 093 euro per invånare, medan medeltalet för landet var 7 681 euro per invånare år 2021.

Vid tidpunkten för bokslutet är stadens invånarantal 27 324, medan det föregående år var 27 481, 27 530 år 2020, 27 554 år 2019 och 27 626 år 2018. Den nedåtgående trenden i utvecklingen av invånarantalet är således obestridlig. Enligt den nuvarande ekonomiplanen beräknas invånarantalet öka till 27 550 personer år 2025, vilket skulle innebära att trenden bryts och vänds.

I bokslutet för år 2022 är stadens kumulativa överskott 10,1 miljoner euro, dvs. 369 euro per invånare. Ekonomiplanen 2023–2025 visar att de ackumulerade överskotten ökar under planperioden, och ekonomiplanen är således i balans enligt 110 § i kommunallagen.

Enligt revisionsnämndens syn kommer efterverkningarna av välfärdsområdesreformen under de kommande åren att öka trycket på ekonomin på kommunfältet, varför det är ytterst viktigt att åtgärder som syftar till att upprätthålla balansen i stadens ekonomi genomförs proaktivt.

Revisionsnämnden rekommenderar aktiv ekonomisk tillsyn samt anpassningsåtgärder och strukturella reformer för att upprätthålla en positiv ekonomisk utveckling så att nämnda nyckeltal skulle närma sig landets medeltal.

7 Underskrifter

Raseborg, 9.5.2023

Reija Mettovaara

Ragna-Lise Karlsson

Ann-Christine Forsell

Ann-Katrin Bender

Pirjo Rautiainen

Lennart Nybergh

Jussi Karhila

Janne Lönnqvist

Ulf Höglund